

NÅGRA BARNDOMSMINNEN FRÅN KRIGSÅREN.

När Danmark ockuperades den 9 april 1940 var jag 11 år gammal. I mitt hem blev den stora mobiliseringen dramatisk och har stannat i mitt minne. Mina föräldrar hade haft goda vänner som gäster och satt i allsköns ro i vardagsrummet i Erikslunds skola, när det plötsligt ringde två telefonsignaler, tecknet på rikssamtal. Vad kunde det vara så sent på kvällen?

Min far, då fortfarande verksam som lärare, svarade. På hans allvarliga min förstod vi att något inträffat. Han hade, i sin egenskap av landstormskapten, fått order att genast mobilisera landstormen till landets försvar, och att inte lämna telefonen utan invänta ev. nya order under nattens gång.

Det var med förstämning gästerna skyndsamt bröt upp. Min mor bäddade åt far i vardagsrummet intill telefonen, och vi försökte få litet sömn. Troligen var detta svårt för mina föräldrar, men jag minns inget mer av denna spännande orosnatt.

Så fylldes vårt fd vardagsrum, nu omdöpt till "expeditionen" av fem skrivbiträden och mängder av papper, bl.a. de s.k. "rullorna". Som barn upplevde jag mycket av det, som hände, som roligt och spännande, inte minst att ha fem snälla, barnvänliga farbröder i huset varje dag. Men mindre roligt var det säkert för de stackars inkallade, som dök upp och vädjade om att bli frikallade, eftersom de annars inte skulle kunna klara sin försörjning. Det var säkert svåra val för min snälle far att träffa, men han gjorde så gott han kunde för de mest ömmande fallen.

Snart var beredskanstiden rutin för oss alla. Vi vande oss vid inkallande, ransoneringar etc.

I radion sjöng Ulla Billquist "Han är min soldat" och "Lili Marlene" hörde också till våra favoritvisor.

Omsydda kläder gick alla barn i. Värst var det för min kamrat, som fått nya kläder av cellull. Vid första cykelturen in till Ängelholm krympte den fina dräkten till minikjol, och hon kunde aldrig återanvända den.

Cykeln var populär, eftersom privatbilismen snart tog slut. Bussarna var fullsatta, där de gengasdrivna stänkade fram på vägarna. Familjen hade nu flyttat till Strövelstorp, och expeditionen hade upprättats där. Nu var det bara två skrivbiträden, Ivar Jönsson och Fiskej Feldbaum, båda från Ängelholm och mycket givmilda med godis till dottern i huset.

Ransoneringen var i full gång. Kött var det ont om för oss icke lantbrukare. Många, däribland vi, födde då upp en hushållsgris. För vår gris tog det hela en ända med mer sorg än väntat, då den fick rödsot och inte kunde ätas upp. Köttpålägg fanns ibland att få på kupong. Det fick i första hand min far, som var familjeförsörjare, njuta av. Men hungriga var vi aldrig. Vi var självförsörjande på frukt och grönsaker, och min mor var duktig på att hushålla. Frys fanns ju inte, så konserveringsapparaten var i ständigt bruk, och källaren var full av hermetiskt inkokta matvaror.

I källaren fanns givetvis ett par stora krus salt sill samt även ett krus med ägg i vattenglas. Vi hade egna hushållshöns och det var ett bra sätt att spara ägg från högsäsongen.

Jag gick nu i realskolan och var mer medveten än tidigare om, vad som hände i världen. Permittenttågen rullade ju och stannade till i Ängelholm. En klasskamrat, vars pappa var polis, berättade om hur en ung tysk soldat försökt rymma från tåget, men förpassats tillbaka dit av svensk polis. Det sista man såg, innan tåget rullade iväg, var hur man mottogs med sparkar, hugg och slag.

Kristiden medförde en stark känsla av sammanhållning och många anslöt sig till lottakåren och hemvärnet för att försvara hembygden. Men man roade sig också med lottafester etc., där man på ett trevligt sätt samlade in pengar till sin verksamhet.

Ett inslag i bygden under denna tid var alla finlandsbarnen, som tagits emot i många hem. Det blev ofta tragik, när de efter kriget motvilligt återvände till Finland, och också tragiskt för de föräldrar som "Miste" sina barn, eftersom många av dem stannade kvar i Sverige. Men för mig var det då bara roligt med nya kamrater.

Poligt var det också för oss yngre under isvintrarna på 40-talet, då man verkligen kunde idka vintersport även i Skåne. Gott om tid blev det också, eftersom skolbussen var inställd en hel vecka, Mer bekymmersamt var det för de vuxna, som skulle se till, att värme, mat, vatten etc. fungerade. Vi stängde mer eller mindre av vissa rum på Solbacka under kristiden för att klara bränsleproblemet.

Så gick åren och en dag hörde man i radion nyheterna om Hitlers död och Tysklands kapitulation.

Då Ängelholms kyrkklockor ringde in freden, satt jag ensam på en bänk på skolgården utanför realskolan i Ängelholm, väntande på att få "skriva till realen". Skrivningen började inte genast. Alla samlades i aulan, och lärarna kom in med vita fredsblommor på kavajslag och kragar och gjorde V-tecken.

Då trodde man, att det var fred för gott. Vilken lycklig dag. Men tyvärr utvisar historien, att det inte alls räcker med, att en diktator försvinner för att vi skall få en fredlig värld.

Berit Ahlberg